

Leef en leer biografie.

Naam: Roy Lijkelema
Student: 5157838
Klas: PO-OLB DT LWD-PF-SEM1A
PPI: Jildou Fokma
Telefoon: +31624727894

Inhoudsopgave

Leef en leer biografie.....	1
Persoonlijke identiteit ontwikkeling.....	3
De 4 bekwaamheidseisen leraar basisonderwijs:	3
Voorbeelden uit mijn basisschool periode:.....	7
Theoretisch onderbouwd.....	8
1. Ontwikkelingsfasen:	8
Roy als schoolkind (9-12 jaar) :.....	21
2. Leef – en belevingswereld:.....	22
3. Leren in de 21 ^e eeuw.....	23
4. Regionaal perspectief op het onderwijs.....	26
Reflectie.....	28
Feedback van vrienden/familie/collega's.....	28
Wat vind ik er van:.....	29
Bibliografie	30

Persoonlijke identiteit ontwikkeling.

De 4 bekwaamheidseisen leraar basisonderwijs:

- Bekwaam en Kwalificatie
- Vakinhoudelijke bekwaamheid
- Vakdidactische bekwaamheid
- Pedagogische bekwaamheid

Bekwaam & kwalificatie

Betekenis:

Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze. Voor de leraar primair onderwijs (groepsleraar) gelden de eisen die gesteld worden aan het bachelorniveau van kwalificatie. Dit houdt in dat hij gevorderde kennis en kunde heeft betreffende het curriculum van het basisonderwijs, de vakdidactiek daarvan en de pedagogische theorieën en methodieken die relevant zijn voor zijn onderwijs.

- Zijn eigen onderwijs vormgeven, afstemmen op het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, uitvoeren, evalueren en bijstellen.
- Samenwerken met collega's in - en waar relevant ook buiten - de eigen instelling en zijn professionele handelen waar nodig afstemmen met hen.
- Bijdragen leveren aan onderwijskundige ontwikkelingen door het raadplegen van bronnen, het inbrengen van informatie en kritische bijdragen aan oordeelsvorming en het oplossen van praktijkproblemen.
- Meewerken aan praktijkgericht onderzoek ten behoeve van onderwijsontwikkelingen en gebruik maken van nieuwe kennis en inzichten uit onderzoek die praktijkgericht zijn uitgewerkt en beproefd.
- Zelfstandig vormgeven aan zijn professionele ontwikkeling.

Bron: (De bekwaamheidseisen voor de leraar primair onderwijs (groepsleraar))

Persoonlijke analyse:

Ik ben zelf nog niet werkzaam geweest in het basisschool onderwijs. Persoonlijk heb ik wel werkervaring op gedaan in een andere branche en les gegeven bij sport. Vanuit deze ervaring geven ik dan ook een analyse op de bekwaamheidseisen.

- Ik geef volleybal training aan een dames team. Dit team heeft een start niveau en hebben mij punten aangedragen waar ze op willen ontwikkelen. Het begin niveau heb ik eerst getest met simpele oefeningen en het waarnemen van wedstrijden. Hierbij heb ik gelet op de teamprestatie en de individuele prestatie. Dit heb ik terug gekoppeld aan het team, maar ook persoonlijk aan de speelster. Hierna heb ik een trainingschema op gesteld en zijn we aan de gang gegaan. Hierbij leg ik niet alleen de focus op het team, maar maak ik individueel ook een praatje en bespreken we de ontwikkeling. Ik bouw ondertussen aan een band en benader de ontwikkeling positief. Ik vraag de dames vaak om feedback en of ze de manier

van trainen nog prettig vinden. Zo weet ik of ik de juiste training geef aan hun of dat we iets moeten aanpassen.

Persoonlijk vind ik het belangrijk om mensen in hun kracht te plaatsen om vanuit daar verder te ontwikkelen op andere vlakken.

- Ik vind het belangrijk dat er een goede samenwerking is met collega's. Natuurlijk kan niet iedereen met elkaar. Maar het begint met rekening houden met elkaar en vanuit daar kan je ook krachten gaan bundelen. Je kan sterke punten met elkaar verbinden, maar om elkaars sterke punten te kunnen zien moet je wel er voor open staan om elkaar te leren kennen. Persoonlijk vind ik het niet lastig om met mensen te praten. Hierdoor leer ik mensen vaak wel kennen en kan ik een persoonlijke band opbouwen. Vanuit de gesprekken leer je ook iemand zijn sterke en zwakke punten kennen. Hier bied ik mijn sterke punten aan en durf ik ook te vragen om hulp. Zo komt er ook een professionele samenwerking tot stand.
- Ontwikkeling is altijd belangrijk. De hele wereld ontwikkeld zich non-stop een nieuw idee of werkwijze kan vaak tot nieuwe inzichten lijden. Hier sta ik altijd voor open. Hierboven heb ik al aangegeven dat ik vaak durf te vragen. Als iemand iets op een andere manier verwerkt en ik deze manier niet ken? Zal ik vragen om mij deze manier uit te leggen. Kan ik mij hier zelf in vinden zal ik het zeker toepassen. Actief zijn en kennis op doen vind ik ook leuk, hierdoor blijf je in ontwikkeling.
- Zelfstandig ontwikkelen is geen probleem. Een voorbeeld kan zijn deze studie. Ja je krijgt les en informatie aangeboden en je kan samenwerken met mede studenten. Maar er wordt ook veel zelfstandigheid verwacht. Je moet je zelf uitdagen om te leren en te onderzoeken.

Vakinhoudelijke bekwaamheid:

Betekenis:

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst. Hij 'staat boven' de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel.

Om vakinhoudelijk bekwaam te zijn moet de leraar ten minste het volgende in algemene termen weten en kunnen.

- De leraar beheerst de leerstof qua kennis en vaardigheden gericht op het behalen van de kerndoelen van het primair onderwijs - voor zover die betrekking hebben op het onderwijs waarvoor de leraar bevoegd is - en kent theoretische achtergronden daarvan. Hij kan de leerstof op een begrijpelijke en aansprekende manier uitleggen en demonstreren hoe ermee gewerkt moet worden.
- De leraar heeft een grondige beheersing van de basisvakken taal en rekenen.
- De leraar heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in ten minste één van de andere vakken; dit kan ook een deel van een leergebied zijn.
- De leraar heeft zich theoretisch en praktisch verdiept in de leerstof voor dat deel van de leerjaren waarin hij werkt, bijvoorbeeld onderbouw/middenbouw of middenbouw/bovenbouw, of een andere geclusterde indeling van leerjaren die binnen een bepaald type school gebruikelijk is.

- De leraar overziet de opbouw van het curriculum en de doorlopende leerlijnen. Hij weet hoe zijn onderwijs voortbouwt op het voorgaande onderwijs en voorbereidt op het vervolgonderwijs. De leraar kent de samenhang tussen de verschillende vakken in het curriculum.
- De leraar weet dat zijn leerlingen de leerstof op verschillende manieren kunnen opvatten, interpreteren en leren. Hij kan zijn onderwijs afstemmen op die verschillen tussen leerlingen. De leraar kan zijn leerlingen duidelijk maken wat de relevantie is van de leerstof voor het dagelijkse leven en voor het vervolgonderwijs.

Bron: (De bekwaamheidseisen voor de leraar primair onderwijs (groepsleraar))

Persoonlijke analyse:

Dit is een bekwaamheidseis waar ik nog veel voor zal moeten doen. Ik heb overal een basisniveau in. Maar om de verdieping op de kennis te verkrijgen zal ik mij moeten ontwikkelen. Dit zal ik verkrijgen op stage, het is voor mij ook weer leren wat je op de basisschool allemaal moet leren. Het is dus ook weer een eye-opener door op stage de lesstof te kunnen bestuderen. Ik bespreek van te voren wat er in de les besproken zal worden, zodat ik mij hier op kan voorbereiden.

Een voorbeeld is dat ik op stage liedjes moest zingen. De eerste keer wist ik de tekst niet. Dus heb ik direct toegang gekregen tot de liedjes bibliotheek van de school en nu kan ik voor de stage dag eerst de liedjes zelf een keer luisteren. Dan weet ik waar het over gaat en kan ik antwoorden alvast vooruit bedenken.

Vakdidactische bekwaamheid:

Betekenis:

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Hij doet dit met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:

- Hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen.
- Bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen.
- Hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of de leerdoelen gerealiseerd worden en hoe dat gebeurt.
- Op basis van zijn analyse stelt hij zo nodig zijn onderwijs didactisch bij; zijn onderwijs gaat met de tijd mee.

Bron: (De bekwaamheidseisen voor de leraar primair onderwijs (groepsleraar))

Persoonlijke analyse:

Hierbij heb ik zelf nog niet voldoende ervaring op de basisschool. Maar ik kan het wel terugkoppelen aan de trainingen die ik geef of gegeven heb. Ik heb ook training gegeven aan de jeugd bij voetbal en heb ik coachings/trainingen gegeven bij mijn baan bij Ziggo.

Ik heb enkele jaren op het klant contact centrum van Ziggo gewerkt. Hierbij is het belangrijk dat je

goed met mensen en emoties om kan gaan, maar dit ook onderbouwd met goede product kennis. Na een tijd kwamen mijn teamleiders er achter dat ik goed met de persoon aan de telefoon kon omgaan en mijn kennis juist kon overbrengen op niveau van de klant. Hierbij heb ik zelfs een award gewonnen. Ik ben door klanten uitgeroepen tot vriendelijkste en beste werknemer van de klantenservice. Hierbij wordt je door klanten beoordeeld op kennis, overbrengen van kennis en vriendelijkheid. Na het winnen van deze prijs hebben mijn teamleiders mij gevraagd of ik collega's wilde coachen en trainen op dit gebied. Het was in omgang met ouderen, boze mensen of juist bepaalde stukken kennis. Wat ik persoonlijk belangrijk vond is dat het gesprek ook bij jou als persoon paste. Dus geen enkele coaching was het zelfde en elke collega had een persoonlijk aanpak nodig. We bepraten de ontwikkeling na een tijdje, pakten de stof anders aan als de ontwikkeling er niet was of gingen verder naar een ander punt. Eigenlijk was ik persoonlijk aan het les geven en op verschillende manieren. Ik paste me aan op de collega en kon duidelijkheid scheppen tussen de inhoud en toetste of de coachings werkten door de uitkomst van de beoordelingen.

Pedagogische bekwaamheid:

Betekenis:

Pedagogische bekwaamheid wil zeggen dat de leraar met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.

Bron: (De bekwaamheidseisen voor de leraar primair onderwijs (groepsleraar))

Persoonlijke analyse:

Door het maken van deze opdracht krijg ik veel inzicht in de ontwikkeling van een kind. Dit in combinatie met het observeren van kinderen op stage.

Hierdoor leer ik de theorie van de ontwikkeling van een kind en kan hier voorbeelden bij plaatsen vanuit de praktijk. Ik heb zelf geen kinderen en heb enkele keren opgepast en meerdere malen training gegeven aan kinderen. Dit is een geheel andere situatie dan op school. Dit is dus iets nieuws wat ik nu leer. Wat ik opmerk bespreek ik wel met collega's, die geven hier dan uitleg over waardoor het voor mij ook begrijpelijk wordt of juist een blik vanuit een ander perspectief krijg.

Ik probeer mijzelf ook uit te dagen door kinderen te observeren en te kijken hoe ver ze in de ontwikkeling zijn. Hierdoor krijg ik inzicht hoe ik op een juiste pedagogische manier met het kind kan omgaan en op welke manier ik moet handelen om de juiste stappen te zetten.

Voorbeelden uit mijn basisschool periode:

Mijn basisschool stond in Sumar, het was een openbare school met kleine groepen. Het waren gemengde klassen, omdat de groepen zo klein waren. De master de Vries skoalle bestaat tegenwoordig niet meer, het is gefuseerd met de christelijke basisschool in het dorp en heet nu It Bynt.

De periode heb ik als erg prettig ervaren, maar er waren ook lastigere situaties die later een naam hebben gekregen.

Door de gemengde klassen moesten de leraren zich altijd aanpassen op de verschillende niveaus tussen groepen en fases, ik heb nooit ervaren dat iets te makkelijk of te moeilijk voor mij was. Er werd wel een bepaalde zelfstandigheid verwacht, want als andere groepen uitleg kregen moesten wij onszelf kunnen redden.

Doordat wij kleine klassen en groepen hadden heb ik dit ervaren als een hechte groep. Maar ik weet van andere mensen uit de zelfde klas dat zij dit anders hebben ervaren en geven hierbij ook aan dat sommige leraren daar invloed op hebben gehad.

In de periode op school hebben wij verschillende leraren gehad, ieder met een eigenwijze van lesgeven. Ik heb gemerkt dat de strengere leraren minder geliefd waren. Er was dan ook vaak onrust in de klas. De leraren die het meeste bij blijven zijn diegene die een persoonlijke band probeerden op te bouwen met ons. Zoals het 1 op 1 praten over muziek en andere interesses.

Daarbij heb ik een ontspannen sfeer in de klas ervaren en had iedereen ook meer zin om extra te leren.

De mindere lastige situaties hadden te maken met mijn faalangst en dyslexie. Het was een periode waar dyslexie bij ons op school nog niet heel erg bekend was. En in het begin moest ik extra oefeningen doen omdat ik achter bleef met de ontwikkeling van taal. Hierbij heb ik externe hulp gehad van Martha Lijkelema (specialist in begeleiding van kinderen met dyslexie & toevallig mijn tante). Dit heeft mij wel geholpen om te ontwikkelen en de school inzicht gegeven in wat dyslexie is en wat je kan doen om kinderen te stimuleren. Later bleek dat ik ook faalangst heb dus bang om fouten te maken, maar ook om mensen teleur te stellen. Als er dus een hoge verwachting was sloeg ik dicht. Door de persoonlijke band te verbeteren met de leraar ging dit stukken beter.

Uit mijn eigen basisschool periode weet ik dat ik een betrokken leraar wil worden en de kinderen in mijn klas echt wil leren kennen. Het lijkt mij ook leuk om op een kleine school les te kunnen geven. Waar ik wel extra op wil letten is dat alle kinderen aandacht krijgen, niet alleen van mij. Ik wil proberen dat er meer cohesie is en samenwerking. Dit door in groepjes te werken, te observeren en bespreken. En de kinderen laten zien dat iedereen zijn sterke en zwakke punten heeft. Daarmee hoop ik te voorkomen dat ze later negatief terug kijken op hun schoolperiode, omdat ze het gevoel hadden dat ze buiten de groep vielen.

Theoretisch onderbouwd.

1. Ontwikkelingsfasen:

Als we het over de ontwikkelingsfasen van een kind hebben verdelen wij die in bepaalde leeftijdsgroepen. Er zijn 11 fasen, waarvan er 3 fasen zijn op de basisschool; Kleuter (3-6 jaar) , Schoolkind (6-12 jaar) & Puber (10-15 jaar). De fasen kunnen elkaar overlappen, er is namelijk geen ontwikkeling gelijk aan elkaar. *Bron:* (De 11 ontwikkelingsfasen van je kind)

- Kleuter (3-6 jaar)

De Fysieke ontwikkeling:

Meestal de kinderen van groep 1 & 2. Ze komen voor het eerst op school en zijn soms nog maar net 4, dat betekent dat ze soms nog in de peuter fase zitten. Kleuters leren vooral door zelf te spelen en te ontdekken. Dit op de volgende gebieden: Sociaal-emotioneel, motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, teken ontwikkeling, beginnende geletterdheid en beginnende gecijferdheid.

Leerkrachten kunnen de ontwikkeling van kinderen in deze fase vastleggen door volgsystemen. De volgsystemen zijn gekoppeld aan ontwikkelingslijnen.

Een voorbeeld van een ontwikkelingslijn:

Mondelinge taalvaardigheid						
Categorieën	Stap 1	Stap 2	Stap 3	Stap 4	Stap 5	Stap 6
Vloeiend en verstaanbaar vertellen en gesprekjes voeren: Zinsbouw	Gebruikt tw woordzinnen (Tom drinken, Sanne spelen)	Maakt driewoord-zinnen in tegenwoordige tijd met onderwerp en werkwoord (hoeft nog niet altijd correct) (Erik spelen niet)	Gebruikt de ontkenning <i>niet</i>	Maakt vierwoord-zinnen Gebruikt het persoonlijke voornaamwoord <i>ik</i> en <i>jij</i> Maakt zinnen met een vervoegd werkwoord (Peter heeft zuiger uit(ge) daan)	Maakt zinnen met een voltooid deelwoord (ik heb gefietst) Gebruikt zinnen met gebiedende wijs (geef die auto terug) Gebruikt bijvoeglijke naamwoorden (Tom heeft blote voeten)	Maakt vijf woordzinnen Gebruikt het bezittelijke voornaamwoord <i>mijn</i> en <i>jouw</i> Gebruikt de ontkenningen <i>geen</i> , <i>niemand</i> en <i>niets</i> Maakt samengestelde zinnen (omdat, want, maar, of, die, dat, welke) Maakt zinnen in de verleden tijd met o xt met regelmatige vormen (ik fietste) Gebruikt de derde persoon enkelvoud (hij/zij) in zinnen Gebruikt nu, vanochtend, vanmiddag, vanavond met de juiste werkwoordstijd

Bron: (Ontwikkellijnen peuters)

Bij motoriek van kleuters letten we op de lichaamsbouw, spierbeheersing, bewegend leren en uithoudingsvermogen. Het is vooral de grote motoriek die wordt ontwikkeld. Dit zijn de grote bewegingen zoals lopen.

De ontwikkeling van spieren loopt in de volgorde van hoofd naar voeten. Een kind beheerst eerst de hal, dan armen en uiteindelijk de tenen. Op de tenen staan is dus vaak nog erg lastig.

In deze periode zie je vaak een ontwikkeling van vele bewegingen naar een gecoördineerde beweging. Bijvoorbeeld bij een bal gooien. Je kan dit waarnemen door met gym gooi en vang oefeningen te doen. Maar ook door over een lijn te lopen. Hoe verder het kind zich ontwikkelt hoe makkelijker het lopen over een lijn zal gaan.

Ook de kleine motoriek wordt bij kleuters al geoefend. Denk dan aan tekenen of schrijven. Veel kinderen leren al letters en hun eigen naam schrijven. Hoe verder de spierontwikkeling hoe makkelijker dit gaat. Vaak zijn meisjes hier sneller mee dan jongens, dit komt door interesses. Meisjes vinden knutselen en tekenen vaak leuker dan hard draven en op de fiets of in de bouwhoek. Tekenend is bij kinderen tot 4 jaar vaak nog krassen. Tussen de 4 en 5 komen er vaak meer details. Rond het 6^e levensjaar kunnen kinderen meestal als een mens tekenen. (duidelijke romp, benen, armen en een hoofd). Als leraar is het verstandig om te vragen wat ze tekenen, ze worden zelf bewust en je krijgt een kijk in hun creativiteit en denkvermogen. Er wordt geoefend op oog- handcoördinatie.

Bron (Spelletjes oog hand coördinatie)

Hierbij is het doel dat het oog iets ziet en de motoriek wordt ingeschakeld om het doel te behalen. Bijvoorbeeld het balletje in het juiste gat zoals in de foto.

Ook worden kinderen in deze fase bewust van hun eigen lichaam. Dit noemen we lichaamsoriëntatie, hoe ziet je lichaam er uit en ze leren het benoemen van deze lichaamsdelen. Zodra ze het bij hun zelf weten kunnen ze het ook gaan aanwijzen bij knuffels en dieren. Hierbij worden de kinderen ook bewust of ze een jongen of meisje zijn en wat bij een jongen of meisje past. Met bewust worden oefenen ze ook direct het visuele waarnemen. Dit wordt in deze fase ook ontwikkeld. Denk aan het leggen van een puzzel, het herkennen van vormen.

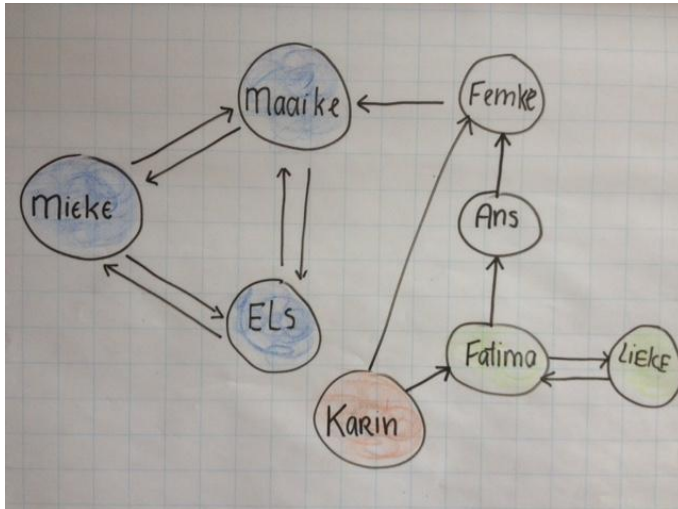
De sociaal emotionele ontwikkeling:

Het gaat hier vooral om de ontwikkeling tussen het kind en de omgeving. Omgeving is niet alleen wat er staat (materieel), maar ook wie is er en wat doet diegene.

Kinderen van deze leeftijd kunnen hun emoties al aardig beheersen. Ze staan stil bij wat een emotie met hun doet. Maar kijken ook of ze een oplossing of uitweg hebben voor een emotie waar ze niet blij mee zijn. Bijvoorbeeld door te onderhandelen of creatief te zijn en een andere weg in te slaan. Ze beginnen zich ook te houden aan regels en opdrachten. Ze weten wanneer iets goed of fout is, dit noemen we gewetensvorming. Hierbij hoort ook het schuldgevoel. Deze emoties benoemen en ontwikkelen doe je door in de klas over deze gevoelens te praten.

Zoals beschreven bij de fysieke ontwikkeling worden kinderen van deze leeftijd bewust over hun eigen lichaam en wat voor geslacht ze hebben. Als ze over hun zelf moeten vertellen zullen ze zeggen wat ze thuis hebben, wat ze lekker vinden of leuk vinden om te doen.

Kinderen van deze leeftijd zijn nog egocentrisch. Ze vinden het soms leuk om met anderen te spelen, maar dit is vaak ook lastig. Ze binden zichzelf nog niet aan iemand, echt vrienden zijn nog niet te zien. Als leraar is het altijd handig om een sociogram te maken. Je kan dan zien wie met wie omgaat en wie misschien buiten gesloten wordt. Dit is bij kleuters nog erg lastig, omdat het altijd om moment opnames gaat.

Bron: (de kracht van het sociogram)

Bij kleuters zijn natuurlijk ook wel eens onenigheden, ruzies of pest gedrag. Als leraar moet je hierbij direct handelen en grenzen duidelijk aangeven.

Cognitieve ontwikkeling:

De ontwikkeling die zich afspeelt in de hersenen, de manier van denken.

Theorie van Piaget:

Het kind denkt in deze fase onsystematisch en onlogisch. Bovendien stelt het zichzelf als middelpunt van de wereld, hiermee is het kind egocentrisch: zoals het kind de wereld ervaart, zo is de wereld ook. In deze periode gaat het kind begrippen en strategieën gebruiken om vat te krijgen op de hem omringende wereld. Tellen, categoriseren en sorteren worden toegepast om zo ordening aan te brengen in de wereld. Het kind leert om te gaan met hoeveelheden en vormen.

Bron: (Wij leren - Jean Piaget) & (Windesheim Kennisclip - De theorie van Piaget)

Theorie van Vygotsky:

De zone van naaste ontwikkeling (ZNO) is het aanspreken van het kind op een niveau dat net buiten bereik is van wat een kind op eigen kracht kan.

Wat een kind zelfstandig kan, is de actuele ontwikkeling. Waar een kind hulp bij nodig heeft, is de naaste ontwikkeling. Het gebied ertussen is de zone van naaste ontwikkeling: activiteiten die het kind nog niet zelfstandig kan, maar wel wanneer het sociale ondersteuning krijgt bij de uitvoering ervan. Als je de zone van naaste ontwikkeling van een kind aanspreekt, doe je dit door (ondersteund)

aanbod dat net boven het niveau van het kind ligt. Leerkrachten hebben zo kansen om taal- en handelingsmogelijkheden van kinderen uit te breiden.

Eenvoudig gezegd komt het hier op neer: het kind kan al iets, maar een volgende fase van de ontwikkeling dient zich bijna aan. Bijvoorbeeld: het kind kan de telrij noemen van één tot tien maar kan nog niet zelfstandig voorwerpen tellen. Door samen voorwerpen te tellen lukt het wel. Je speelt in op wat het kind kan en creëert kansen zodat het kind kan oefenen. Zo stimuleer je de zone van naaste ontwikkeling.

Bron: (Wij leren - Zone van naaste ontwikkeling) & (Sprouts - Vygotsky's theory of cognitive Development in social relationships)

Wat leren kleuters op school:

We kunnen dit onderverdelen in meerdere punten.

- Taalontwikkeling
- Logisch denken
- Beginnende gecijferdheid
- Ontwikkeling van werk- en taakgedrag

Taalontwikkeling:

- Mondelinge taalontwikkeling
- Beginnende geletterdheid

Onder mondelinge taalontwikkeling valt : articulatie, woordenschat en zinnen samenstellen. Kleuters kunnen meestal al een logisch opgebouwd verhaal vertellen.

Mondelinge taalontwikkeling wordt vooral bevorderd door veel met elkaar te praten, denk aan iets vertellen in de kring. Je kan het hebben over woorden, liedjes en prentenboeken. Ook als kleuters aan het spelen zijn en je vraagt wat ze doen kan je ingaan op hun verhalen. Dit bevordert de ontwikkeling.

Er wordt op 4 punten gelet bij de taalontwikkeling:

- De actieve woordenschat = woorden die kinderen zelf gebruiken
- De passieve woordenschat = woorden die kinderen wel kennen, maar niet zelf gebruiken
- Soorten zinnen = tegenwoordige tijd, verledentijd en het kind past hierbij de juiste vorm aan
- De complexiteit van de zinnen = is bijvoorbeeld hoe lang de zin is

Beginnende geletterdheid hierbij worden kleuters opgedeeld in 4 fases:

- Fase 1 (tot 4 jaar) = spelen met de letters : Kinderen vinden het leuk om voorgelezen te worden. Ze weten wat er in een boek staat door de plaatjes en figuren. Door het voorlezen kunnen ze zich in het boek verplaatsen.
- Fase 2 (tussen 4 & 5 jaar) = onzinwoorden maken : Kinderen hebben zelf al enkele letters leren schrijven. Kinderen proberen bij het voorlezen zelf ook mee te lezen en

zinnen/woorden te herkennen. Vaak weten ze niet wat er staat, maar proberen ze dit wel te verzinnen.

- Fase 3 (tussen 5 & 6 jaar) = woorden namaken zonder letterkennis : Het beginnen met schrijven van woorden en vooral hun eigen naam. Kunnen echt de eerste woorden leren en zinnen maken met kant en klare woorden. Ze beginnen ook klanken te herkennen en te rijmen.
- Fase 4 (vanaf 6 jaar) = woorden maken met gedeeltelijke letterkennis : kinderen weten bij welke klank welke letter hoort. Ze kunnen zelf lezen en woorden schrijven.

Logisch denken:

Logisch denken is opgebouwd in 3 ontwikkelingen:

- Ontwikkeling van het denken in hoeveelheden = Een kleuter kan wel zien of ergens veel of weinig ligt. Maar het komt nog niet bij het kind op om alles uit te tellen. In het begin wordt er ook nog niet vergeleken. In de kleuter fase wordt dit geoefend.
- Ontwikkeling van het denken in overeenkomsten = Het ordenen en groeperen van dingen op overeenkomsten heet classificeren. Als je iets wil classificeren moet je letten op eigenschappen. Bijvoorbeeld alle rode lego blokjes. Je kan dit oefenen door overeenkomsten te bespreken. Je maakt opdrachten moeilijker door alle rode ronde blokken te verzamelen dan spreek je namelijk al over 2 overeenkomsten.
- Ontwikkeling van het denken in verschillen= het vervolg op overeenkomsten er wordt nu gevraagd om alles op grote te leggen of op leeftijd.

Beginnende gecijferdheid:

Hieronder valt eigen ook logisch denken, zonder deze inzichten kan een kind niet beginnen met getalbegrip en tellen. Dit omdat getallen meerde betekenissen kunnen hebben bijvoorbeeld: aantal, de hoeveelste, om te meten, iets te benoemen of iets te berekenen.

Jonge kinderen leren de getallen kennen door liedjes of rijmpjes te luisteren en deze mee te zingen. Zijn ze bijna kleuter af dus rond de 6 jaar kan je met kinderen ook – sommen en + sommen gaan doen. Dit wel in verhaal vorm zodat ze inzichtelijk hebben wat er gebeurt.

Ontwikkeling van werk- en taakgedrag:

Geheugen en aandacht is erg belangrijk om taken op te pakken. Dit is bij kleuters nog in ontwikkeling. Aandacht heeft ook vooral te maken met interesses. Aandacht krijg je niet door instructie te geven, maar door voor te doen. Kinderen kijken namelijk op tegen volwassenen. Je kan kinderen dus taken aanbieden door deze passend op interesses van de kinderen aan te bieden. Dit kan je voor doen waardoor ze nog gemotiveerder raken. Het moet ook op niveau zijn, is het te makkelijk of juist te moeilijk stoppen kinderen er mee. Kinderen vinden het ook prettig om zich aan structuren te houden. Dit herkennen ze en werkt positief. En altijd alles op positieve toon benaderen zodat een kind weet dat ze het goed doen.

Bron: (T. Hooijmaaijers, 2019)

Roy als kleuter:

Ik bleef achter qua motoriek, was bang aangelegd. Uit later onderzoek blijkt dat onder andere te komen door dyslexie, een onderdeel hiervan is ook dat diepte kunnen zien lastig kan zijn. Omdat ik weinig ontwikkeling hier in toonde ben ik begeleid door de kinderfysio om de ontwikkeling van spieren te stimuleren. Ik ging niet vaak onderhandelen over een regel of ik zocht altijd een andere creatieve weg om mijn zin te krijgen. Het fysieke ging op school lastig, maar met het spelen en opdrachten op school kon ik goed meekomen.

Groep 3		Schooljaar 2002 / 2003	
Algemeen			
Zelfstandigheid	goed	goed	
Concentratie	matig	matig	
Werktempo	goed	goed	
Werkverzorging	goed	goed	
Samenwerking	goed	goed	
Omgang met:	- medeleerlingen	goed	
	- de leerkracht	goed	
	- materialen	goed	
Nederlandse taal			
Inzet	goed	goed	
Spelling	voldoende	voldoende	
Dictee	voldoende	voldoende	
Taalvaardigheid:	- mondeling	goed	
	- schriftelijk	voldoende	
	- creatief	voldoende	
Frysk			
Inzet	goed	goed	
Vaardigheid	goed	goed	
Lezen			
Inzet	goed	goed	
Globaalwoorden	goed	goed	
Letterkennis	voldoende	voldoende	
Vrij lezen	voldoende	voldoende	
Technisch lezen:	- niveau	voldoende	
	- vaardigheid	matig	
Begrijpend lezen	matig	voldoende	
Schrijven			
Inzet	goed	goed	
Vaardigheid	goed	goed	
Rekenen			
Inzet	goed	goed	
Inzicht	goed	goed	
Bewerkingen tot 10	goed	goed	
Bewerkingen tot 20	goed	goed	
Automatiseren		goed	
Cijferen		goed	
Hoofdrekenen		goed	
Tafels		goed	
Wereldoriënterende vakken			
Inzet	goed	goed	
Belangstelling	goed	goed	
Wereldverkenning	goed	goed	
Bewegingsonderwijs			
Inzet	goed	goed	
Vaardigheid	goed	goed	
Samenspel	goed	goed	
Expressievakken			
Inzet	goed	goed	
Tekenen	goed	goed	
Muziek	goed	goed	
Spel en beweging	goed	goed	
Handvaardigheid	goed	goed	
Opmerkingen			
Roy, een fijne vakantie en veel plezier in groep 4			
Handtekening leerkracht: <i>M. J. J.</i>		Handtekening leerkracht: <i>M. J. J.</i>	
Datum: 27.01.03		Datum: 16.06.03	
Handtekening ouders/verzorgers: <i>[Signature]</i>		Handtekening ouders/verzorgers: <i>[Signature]</i>	

- *Schoolkind (6 -9 jaar)*

De fysieke ontwikkeling:

Is in deze fase geleidelijk, maar wel van grote invloed op de leerdomeinen van de kinderen in deze fase. Denk aan lezen en schrijven. Doordat de manier van leren en de verwachtingen die je hier aan stelt erg anders zijn dan bij kleuters zie je vaak in het begin van de overgang van groep 2 naar groep 3 dat kinderen vaak last hebben van vermoeidheid. In deze jaren gebruiken leraren nog steeds vaak een volgsysteem (ontwikkelingslijn) om de ontwikkeling te monitoren.

Motoriek:

Is onderverdeeld in 4 lijnen:

- Kleine motoriek = het maken van subtiële lichaamsbewegingen. Dit komt vooral terug in het leren schrijven wat in deze fase naar voren komt. Kleine motoriek is het controle hebben over alle gedeelten van het lichaam (zoals vinger kootjes)

6-jarige	7-jarige	8-jarige	9-jarige
Kan eenvoudige schrijfpatronen maken.	Kan moeilijke schrijfpatronen maken.	Heeft een voldoende adequate schrijf- en zithouding.	Maakt hoofdletters met een regelmatige vorm.
Kan veters strikken.	Kan letters en woorden los schrijven, er is een aanzet tot aan elkaar schrijven.	Schrijft schrijfpatronen, letters en cijfers met een regelmatige vorm, in een regelmatig ritme.	Kan goede verbindingen maken van hoofdletters met overige letters.
Er is sprake van een voorkeurshand bij verschillende handelingen (gooien, tekenen, haar kammen).	Kan een cirkel uit de losse hand knippen, d.w.z. heeft daar geen getekend voorbeeld voor nodig.	Kan verbindingen tussen letters maken.	Schrijft geautomatiseerd met kleine regelafstand, zowel in een schrijfschrift als in andere schriftelijke taalgebruikssituaties.
		Heeft een goede vorming van hoofdletters.	

Bron: (T. Hooijmaaijers, 2019)

- Grote motoriek = kleuters hebben zich ontwikkeld in het bewegen zoals springen en hardlopen. Dit wordt in deze fase verfijnd, zo worden ze sneller en behendiger. Doordat het allemaal makkelijker gaat gaan ze ook de strijd aan met leeftijdgenoten.
- Lichaamsoriëntatie = Kennis over het eigen lichaam. Dit komt vooral terug bij het vak rekenen, bij ruimtelijke oriëntatie.

Bron: (De kaart in je hoofd: 7 tips voor ruimtelijke oriëntatie)

Kinderen moeten in deze fase hun lichaamsdelen kunnen benoemen en aanwijzen. Niet alleen de kenmerken die zichtbaar zijn. Maar ook de locatie van het hart, de hersenen en maag. Ze leren ook spiegelen dus het kopiëren van houdingen van anderen. Je kan dus ook iets voor doen in een les, wat de kinderen na moeten doen. Ze leren dus van jou beweging .

Bron: (Kindertolk)

- Tekenontwikkeling = het hanteren van een potlood. Maar ook het ontwikkelen van expressiviteit, het gedetailleerd uitleggen van mensen, dieren, voorwerpen en het bedenken van scènes. Hoe verder het kind zich ontwikkelt hoe verder de expressiviteit en ook de mogelijkheid om in opdracht te tekenen of vanuit ander perspectief.

Zintuiglijke ontwikkeling:

Dit is opgesplitst in 2 ontwikkelingen, deze twee ontwikkelingen zijn vooral belangrijk voor het ontwikkelen van leren lezen en spellen:

- Visuele ontwikkeling = het gedetailleerd waarnemen en de kennis die hierdoor wordt opgedaan zelf gaan toepassen.

Bron: (Leren lezen)

- Auditieve waarneming = is het omgaan met klanken en klankcombinaties. Hierbij wordt ook het geheugen getraind, kinderen moeten namelijk de klanken kunnen onthouden. Het onthouden is ook een stuk cognitieve ontwikkeling hier later meer over.

Seksuele ontwikkeling:

Bij deze fase gebeurt er vrij weinig. Kinderen praten zonder schaamte over hun geslacht. Ze weten dat er verschil is tussen jongens en meisjes. Je ziet wel vaak dat de jongens met jongens spelen en meisjes met meisjes. "verliefdheid" ontstaat het is een bepaalde aantrekking tot een ander. Een sociogram die bij kleuters nog lastig was is bij deze fase duidelijk en goed te maken. Hier zal ook opvallen dat de lijnen dan vaak getrokken worden naar het zelfde geslacht.

Sociaal-emotionele ontwikkeling:

Identiteitsontwikkeling:

Kinderen van deze leeftijd weten wie ze zijn. Ze weten hoe ze er uitzien en wat ze voelen qua emoties. Ze kunnen ook emoties en gevoelens van anderen begrijpen en zien. In deze periode leren ze ook nieuwe vaardigheden die hun eigenbeeld verder ontwikkelt. Kinderen leren omgaan met emotionele en stressvolle situaties, kunnen dit ook beter verwoorden. Hierdoor kunnen ze hulp vragen van anderen.

Morele ontwikkeling:

- Rechtvaardigheid gevoel: Kinderen zitten in deze fase vooral in hun conventionele stadium. Dit betekent dat je regels kent en deze toepast.

“Kinderen in dit stadium hebben al een idee van 'goed' en 'fout', omdat ze de normen en regels van opvoeders om hen heen overnemen en toepassen. Een kind kan zelf beseffen dat het iets fout heeft gedaan en berouw krijgen, ook als het geen straf heeft gekregen. Hun geweten ontwikkelt zich. Het welzijn van anderen en rechtvaardigheid zijn belangrijk in het oordeel van kinderen in deze fase en hun denken is nog helemaal gebaseerd op de groepsnorm, niet op hun eigen denkwijze. Veel pubers bevinden zich ook nog in dit stadium en zijn dan sterk gericht op goedkeuring van anderen.

Bron: (Kohlberg stadia van morele ontwikkeling)

Ze zoeken dus soms de randjes op, ze zoeken de specifieke regel.

- Wereldbeeld : Dit kan je in deze fase ook splitsen. In een periode tot ongeveer 8 jaar en de periode daarna. In het begin hebben ze een bepaald beeld van de wereld, ze zijn nieuwsgierig naar wat er gebeurt maar dit blijft gekaderd. Na hun 8^e krijgen ze een groter beeld van de wereld en hebben ze door dat er veel meer afspeelt dan dat ze eigenlijk tot voorheen door hadden. Dit leidt vaak tot angst, omdat de veilige wereld die ze voor zich hadden veel groter blijkt te zijn. Je merkt dit vooral als kinderen gaan over denken en heel veel vragen gaan stellen. Dit beeld wordt vaak beïnvloed door televisie, radio of computerspelletjes.

Bron: (Jeugd journaal)

- Inlevingsvermogen: Is het inzien dat anderen ook emoties hebben, die niet altijd hetzelfde is als je eigen. Dit moet kinderen vaak nog wel verteld worden, zo komen ze tot inzage. Hoe meer aandacht hieraan wordt gegeven bij het opvoeden en op school hoe sneller dit ontwikkelt. Het is dus erg belangrijk om met kinderen te bespreken wat het met een ander doet.

Cognitieve ontwikkeling:

Theorie van Piaget betreffende de ontwikkeling in deze fase.

“In de concreet-operationele fase (6-7 jaar – 11-12 jaar) neemt het probleemoplossend vermogen toe: het kind kan zich steeds beter op meerdere aspecten van een probleem richten en kan zaken met elkaar in verband brengen. Hierdoor kunnen opdrachten complexer zijn. Doordat het kind zich nu ook beter kan verplaatsen in een ander, wordt samenwerken makkelijker. Het brengt eveneens met zich mee dat het kind een situatie vanuit het gezichtspunt van een ander kan bekijken. Door deze ontwikkeling kunnen divergente opdrachten op meerdere manieren worden uitgevoerd, zelfstandig of in samenwerking met anderen. Al deze opdrachten (kunnen) leiden tot verschillende uitwerkingen. Ook kan het inleven in de visie of uitgangspunten van een werk van een ander tot de mogelijkheden behoren.”

Bron: (Leerplankader kunstzinnige oriëntatie)

Daarnaast is de cognitieve ontwikkeling in deze fase opgedeeld in 4 punten:

- Intelligentie: intelligentie wordt gemeten door testen, er wordt niet gekeken naar het denk proces. Puur naar de uitkomst van goed of fout. Vanuit leraren en ouders wordt er vaak gepraat over hij/zij is slim want hij/zij leert snel. Intelligentie is eigenlijk het meten van de capaciteit van een kind. Wat mag je verwachten en eisen.
- Geheugen: is het opslaan van informatie om dit later weer te verwoorden of op te schrijven. Dit kan je oefenen door met kinderen in gesprek te gaan. Je start met kort geleden zoals het kring gesprek over het weekend. Of als je een nieuwe thema aansnijdt vragen wat ze er al van weten. Ze herinneren dan nog iets, in vakdidactische temen noem je dit “voorkennis activeren”. Kinderen in deze fase hebben meer aandacht/focus, dit is nodig voor concentratie en dat is nodig om iets op te slaan. De capaciteit om iets op te slaan groeit in deze periode ook fors, vooral ook omdat er veel informatie wordt aangeboden. Door ritme te behouden, dus vooral her herhalen en ophalen van de aangeboden informatie leren kinderen veel en wordt het geheugen uitgebreid.
- Aandacht: dit is nodig om te kunnen leren. Je wekt aandacht door interesse te wekken. En afleiding te vermijden/voorkomen. Kinderen op deze leeftijd zijn bewust wat hun afleid en kunnen dit in woorden uitdrukken. Zo kan je er voor zorgen dat kinderen langer focus houden om zichzelf te kunnen ontwikkelen. De focusboog groeit in deze leeftijd ook. Ze zijn hun bewust van regels en verwachtingen. Daarom kunnen ze zich ook houden aan taken en daar toegewijd mee aan de slag.
- Metacognitie: het vermogen om effectief cognitieve strategieën te selecteren en toe te passen. De helicopterview van jezelf; je weet hoe je denkt en wat je sterke / zwakke punten zijn. In deze fase ontwikkelt dit bij de kinderen.

Leren op school:

- Taal: dit heb je nodig om te kunnen leren. Het is bijvoorbeeld nodig om een uitleg te kunnen begrijpen. In deze fase groeit vooral de woordenschat, kinderen doen overal woorden op; op school, thuis, bij vriendjes en sport. Met de zinsopbouw wordt beter en gaan moeilijkere/nieuwe geleerde woorden vaker gebruiken. Ook gaan ze werkwoorden juist

gebruiken. Kinderen leren niet alleen Nederlands, maar ook andere talen. Vooral Engels en Friesland ook Frysk.

- Zintuiglijke voorkeursystemen: Kinderen leren hier nog steeds door te ervaren. Dus zien, horen, voelen, ruiken en proeven. Vaak werkt het leren via plaatjes in deze fase dus goed. Je krijgt dan niet alleen door tekst informatie, maar wordt het onderbouwd met iets tastbaars.

Roy als schoolkind (6-9 jaar):

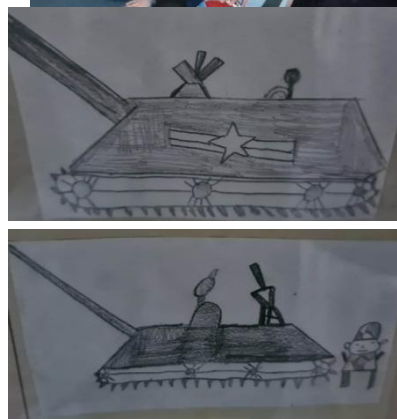
Qua ontwikkeling van de motoriek heb ik hier een inhaalslag gemaakt. Met gymnastiek en beginnen met sporten zoals voetbal en volleybal, werd ik steeds meer actief en haalde ik plezier uit bewegen. Wat wel erg opviel is dat ik fysiek contact altijd uit de weg ging. Ook werd ik er bewust van dat ik een jongen was, ik wilde niet meer douchen met mijn moeder.

Met tekenen was ik erg creatief wat altijd is opgefallen dat ik klein tekende met veel detail. Ik had dus geen a4 nodig om een tekening te maken.

Ik zocht de grenzen van regels niet op behalve thuis, ik kwam wel vaak met een ander idee hoe je iets kon oplossen zonder dat je daarmee een regel brak. Maar aan de regels hield ik mij altijd. Als een ander de regels brak vond ik dat ook echt niet leuk en dat is nog steeds zo. Thuis zocht ik de grenzen op door veel te zeuren, vooral over het gaan slapen.

Op school en bij sportwas ik erg begaafd en betrokken bij kinderen die geplaagd of buiten de groep vielen. Ik besprak dit thuis met mijn ouders en leraren merkten op dat ik apart ging zitten van pestende kinderen. Zelf ben ik nooit gepest, ook al distantieerde ik mij wel van de kinderen die dit gedrag vertoonden. Waarschijnlijk omdat ik altijd wel wist hoe ik hier sociaal op moest reageren als ze het probeerden.

Ik had een grote woordenschat voor mijn leeftijd, maar met de ontwikkeling van schrijven en lezen kon ik niet meekomen. Dit blijkt ook te maken te hebben met mijn dyslexie.

Groep 5

Schooljaar 2004/2005

Algemeen

Zelfstandigheid	goed	goed
Concentratie	voldoende	goed
Werktempo	goed	goed
Werkvergoeding	goed	goed
Samenwerking	goed	goed
Omgang met: - medeleerlingen	goed	goed
- de leerkracht	goed	goed
- materialen	goed	goed

Nederlandse taal

Inzet	goed	goed
Spelling	matig voldoende	voldoende
Dictee	voldoende	voldoende
Taivaardigheid: - mondeling	goed	goed
- schriftelijk	voldoende	voldoende
- creatief	voldoende	goed

Frysk

Inzet	goed	goed
Vaardigheid	goed	goed

Lezen

Inzet	goed	goed
Gloofwoorden	-	-
Letterkennis	voldoende	goed
Vrij lezen	voldoende	goed
Technisch lezen: - niveau	voldoende	voldoende
- vaardigheid	voldoende	voldoende
Begrijpend lezen	voldoende	voldoende

Schrijven

Inzet	goed	goed
Vaardigheid	goed	goed

Rekenen

Inzet	goed	goed
Inzicht	goed	goed
Bewerkingen tot 10	goed	goed
Bewerkingen tot 20	best	best
Automatiseren	goed	best
Cijfers	goed	goed
Hoofdrekenen	goed	goed
Tafels	goed	goed

Wereldoriënterende vakken

Inzet	goed	goed
Belangstelling	goed	goed
Wereldverkenning	goed	goed

Bewegingsonderwijs

Inzet	goed	goed
Vaardigheid	goed	goed
Samenpel	goed	goed

Expressievakken

Inzet	goed	goed
Tekenen	goed	goed
Musiek	goed	goed
Spel en beweging	goed	goed
Handvaardigheid	goed	goed

Opmerkingen

Roy, ik vind het fijn
je in de klas te hebben
ben ik wens je veel
succes en plezier
in groep 6!

Een fijne zomeravonds!

Handtekening

leerkracht: *P. B. Boomsma*

Handtekening

leerkracht: *P. B. Boomsma*

Datum:

2-02-2005

Datum:

29-06-2005

Handtekening ouder/

verzorgers: *Sigrid Nieuw*

Handtekening

ouder/verzorgers: *Sigrid Nieuw*

8

Schoolkind / beginnende puber (9-12 jaar)

Fysieke ontwikkeling:

Fysieke ontwikkeling meisjes:

Adolescentie begint dit is een fase waar kinderen in de periode komen waar ze ontwikkelen naar volwassen zijn. Meisjes krijgen in deze fase al snel te maken met een groeispurt in de lengte en daarna neemt vaak het gewicht ook iets toe. Ook de hormonen beginnen een rol te spelen en de ontwikkeling van geslachtsrijping. In deze periode krijg je ook vaak grote verschillen tussen meisjes. De een voelt zich nog wel mannelijk en de andere krijgt meer meisjes trekjes (de trots om een meisje te zijn). Ze worden dan gevoelig voor trends, kleding. Ze stellen vaak de vraag hoe zie ik eruit, maar beoordelen anderen ook snel op hun uiterlijk. Soms hebben meisjes ook hun eerste menstruatie .

Fysieke ontwikkeling jongens:

Jongens blijven in deze periode vaak qua fysieke ontwikkeling achter op de meisjes. Hier hebben de jongens geen last van ze gaan lekker door met wat zij leuk vinden. Vanaf 12 jaar begint bij hun vaak de adolescentie.

Seksuele belangstelling:

Dit is bij ieder kind verschillend en hangt ook erg van de ontwikkeling af. Meisjes krijgen vaak romantische gevoelens en jongens interesse in het lichaam van de vrouw. (of natuurlijk dat er gevoelens ontstaan voor het eigen geslacht kan ook)

Sociaal emotionele ontwikkeling:

Omgaan met emoties:

Kinderen in deze fase hebben goed een beeld van hun zelf. Hoe ze er uit zien, wat een sterke punten zijn en wat ze leuk vinden. Ook kunnen ze dit van anderen begrijpen, hier houden ze rekening mee als het hun zelf uitkomt. Er wordt wel vaak angst ontwikkelt omdat je meer bij situaties na gaat denken. Meisjes geven vaker sneller aan dat ze bang zijn dan jongens, jongens willen stoer zijn. Angst kan ook zijn voor de grote wereld zoals de oorlog in Oekraïne.

Zelfbeeld/Identiteit:

In deze periode is het vaak belangrijk dat je er bij hoort. Maar kinderen houden ook meer rekening met normen en waarden. Omdat kinderen een goed zelfbeeld hebben weten ze ook waar ze goed en slecht in zijn. Maar om er bij te horen gaan ze hun spiegelen aan leeftijdsgenoten. Kinderen willen namelijk dat ze er bij horen. Hierdoor willen ze vaak bepaalde kleding aan of nemen ze een houding aan. Kinderen verzetten zich nu ook vaker tegen volwassenen. Ze voelen zich niet meer klein en willen als gelijke behandeld worden. Hierbij is het belangrijk dat volwassenen grenzen aan blijven geven en juist onderbouwen waarom deze grens wordt gesteld. Zo ontstaat begrip vanuit het kind. Doordat kinderen zich vaak anders gaan verhouden tegenover anderen ontstaat ook pest gedrag. Maar ook mooie ontwikkelingen zoals vriendschappen zie je terug in deze periode.

Cognitieve ontwikkeling:

Theorie van Piaget in deze leeftijd fase wordt de concreet-operationele fase genoemd. In de theorie loopt deze tot het 11^e levensjaar.

“in deze fase gaat het kind systematisch en logisch denken. Termen als hoeveelheid, lengte, gewicht en substantie worden eigen gemaakt en toegepast. Motorisch handelen, taal en symbolen worden gebruikt om te leren of ontwikkelen. Langzaam ontdekt het kind het verschil tussen levende dingen en levenloze dingen.”

Bron: (Jean Piaget wij-leren)

Dit zie je terug in 3 punten:

- Logisch redeneren met problemen die concrete situaties betreffen = kinderen moeten kunnen denken aan situaties waarin ze op dit moment niet aanwezig zijn. Er is dus geen concreet voorbeeld. Hiervoor heeft een kind enkele vaardigheden nodig:
 1. Verbanden kunnen leggen (overeenkomsten, verschillen, oorzaak en gevolg) = is een situatie kunnen vergelijken met een andere. Een kind ontwikkelt deze vaardigheid door vragen te stellen en antwoorden te koppelen aan een situatie die een kind al geleerd heeft.
 2. Tegelijkertijd oog hebben voor het geheel en losse delen = overzicht houden en het tegelijkertijd over details hebben. Dit zie je terug in het controle hebben over het uitvoeren van taken en het plannen hiervan.
 3. Kunnen redeneren als manier om tot nieuwe kennis en vaardigheden te komen. = alles wat je hebt geleerd toepassen om nieuwe dingen te leren. Het is een uitdaging om complexere situaties uit te werken met al vergaarde kennis en dit zelfstandig uit te breiden door moeilijkere situaties aan te grijpen.
- Geheugen en aandacht = de geheugenfunctie van kinderen neemt in deze fase toe. Dit omdat de functies specialiseren en daardoor waarneming en denkprocessen efficiënter georganiseerd worden. De aandacht ontwikkelt zich naar selectieve aandacht, dit is het focussen op 1 taak. Maar de verdeelde aandacht ontwikkelt ook, dit heeft wel invloed op het speels leren dit verminderd namelijk omdat kinderen bewust gaan focussen.
- Metacognitie en zelfbewustzijn = het vermogen om effectief cognitieve strategieën te selecteren en toe te passen. Het leren van wie je bent en hoe je denkt, wat je sterke en zwakke punten zijn. Dit bewust zijn groeit in deze fase alleen maar.

Leren op school:

- Lezen: Kinderen ontwikkelen zich in technisch lezen en begrijpend lezen. Moeilijker en langere zinnen worden geoefend. Ook wordt er geleerd hoe je teksten ontleed en tot welke soort tekst deze vallen. Ook wordt er geleerd hoe je studerend moet lezen. In deze fase wordt meestal ook ontdekt welke kinderen dyslexie hebben.
- Taal en spelling: De focus ligt hierbij meestal op goed en foutloos spellen. Zoals weten hoe grammaticaregels werken en deze toepassen.
- Rekenen: Kinderen leren meestal rekenen dat realistisch en te koppelen is aan het dagelijks leven van het kind. Er wordt ook vaak herhaald en herhaald wat kinderen in eerdere groepen hebben geleerd. In deze fase wordt meestal ook ontdekt welke kinderen dyscalculie heeft.

- Schrijven: De focus ligt hier vooral op het vloeiend, vlot en leesbaar schrijven. Kinderen leren hier meestal ook hun eigen handschrift aan.
- Vakgebieden: Kinderen van deze leeftijd krijgen steeds meer mee van de wereld en ontwikkelen hierin ook interesses. Deze informatie wordt onderbouwd door bijvoorbeeld het leren van biologie, geschiedenis, aardrijkskunde en ook technische vakken. Vaak worden er thema's en projecten aangekoppeld. Zo worden meerdere vakken aan elkaar gekoppeld.
- Werkhouding: Voor een werkhouding is het belangrijk om te weten wat voor motivatie een kind heeft en wat is de spanningsboog van een kind. Een goede werkhouding bestaat uit: goed opletten, controle of alle benodigdheden aanwezig zijn, begint direct aan de opdracht, weinig afleiding, een evenwichtig werktempo, vraagt hulp wanneer het nodig is, er wordt netjes en overzichtelijk gewerkt en de gemaakte opdracht wordt gecontroleerd.

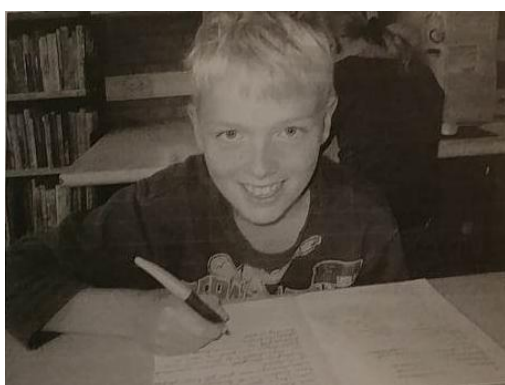
Bron: (T. Hooijmaaijers, 2019)

Bron: (Groep 8 is gestart)

Roy als schoolkind (9-12 jaar) :

Ik had al vrij vroeg een zware stem, de groei kwam later pas vooral rond mijn 15^e. Ik ging mijzelf niet vergelijken met een ander. Dus deed niet mee aan trends, ik had kleding waar vooral ik mij prettig bij voelde. Laarzen en een trainingsbroek of geox schoenen. Op school had ik veel vriendjes en vriendinnetjes ik kon het met iedereen goed vinden. Al kon ik geen "nee" zeggen als ik een keertje niet met iemand wilde spelen. Het leren ging niet altijd even goed, ik had vaak last van buikpijn en bleef dan thuis of ging later naar school. Dit had te maken met dat ik bang was om te falen en vooral om mijzelf en mijn naasten af te vallen. Ik legde de lat dus vaak te hoog omdat ik perfecte resultaten wilde laten zien. Ik kon op deze leeftijd nog steeds goed alleen spelen, ik had een rijke fantasie en speelde dit graag zelf uit, met bijvoorbeeld de boerderij (speelgoed)

Groep 8

Algemeen

Zelfstandigheid	goed	goed
Concentratie	goed	goed
Werktempo	goed	goed
Werkverzorging	vold. / goed	goed
Samenwerking	goed	goed
Omgang met: - medeleerlingen	goed	goed
- de leerkracht	goed	goed
- materialen	goed	goed

Nederlandse taal

Inzet	goed	goed
Spelling: - woorden	vold. / goed	goed
- werkwoorden	voldoende	r. voldoende
Dictee	vold. / goed	goed
Taalkundigheid: - mondeling	goed	goed
- schriftelijk	voldoende	r. vold.
- creatief	goed	goed

Frysk

Inzet	goed	goed
Vaardigheid	goed	best

Engels

Inzet	goed	goed
Vaardigheid	best	best

Lezen

Inzet	goed	goed
Vrij lezen	goed	goed
Technisch lezen: - niveau	C	B
- vaardigheid	voldoende	r. voldoende
Begrijpend en studerend lezen	vold. / goed	vold. / goed

Schrijven

Inzet	goed	goed
Vaardigheid	voldoende	voldoende

Rekenen

Inzet	goed	goed
Inzicht	goed	goed
Automatiseren	goed	goed

Schooljaar 2007 / 2008

Rekenen (vervolg)

Cijferen	goed	goed
Hoofdrekenen	goed	goed
Tafels	goed	goed
Metriek stelsel	goed	goed
Breuken	goed	goed
Procenten	goed	goed
Verhaalsommen	goed	goed

Wereldoriënterende vakken

Inzet	goed	goed
Belangstelling	goed	goed
Aardrijkskunde	best	best
Kaartkennis	goed	goed
Geschiedenis	goed	goed
De natuur	goed	goed
Verkeer	-	-

Bewegingsonderwijs

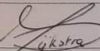
Inzet	goed	goed
Vaardigheid	goed	goed
Samenspel	goed	goed

Expressievakken

Inzet	goed	goed
Tekenen	goed	goed
Muziek	goed	goed
Spel en beweging	goed	goed
Handvaardigheid	goed	goed

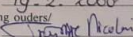
Opmerkingen

Handtekening

leerkracht:

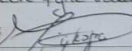
Datum: 19-2-2008

Handtekening ouders/

verzorgers:

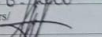
Wat een goed rapport zeg!
 Veel succes en plezier
 op de havo, maar
 eerst een fijne vakantie!

Handtekening

leerkracht:

Datum: 15-6-2008

Handtekening ouders/

verzorgers:

16

17

2. Leef – en belevingswereld:

De leefwereld:

Een leerkracht moet de leefwereld van zijn leerlingen leren kennen. Maar wat wordt daaronder verstaan? Onder de leefwereld vallen de etnische, sociale en culturele achtergronden van de kinderen:

- Bij de etnische achtergrond gaat het om de bevolkingsgroep waar de leerling toe behoort, bijvoorbeeld bij de Marokkanen.
- Bij de sociale achtergrond gaat het om de maatschappelijke groepering waaruit de leerling komt, bijvoorbeeld arbeiders of artsen. De meningen over de relatie tussen sociaal milieu en schoolsucces zijn verschillend.

Sommigen gaan ervan uit dat kinderen de intelligentie van hun natuurlijke ouders erven. Anderen leggen de oorzaak voor schoolsucces in de thuissituatie, bijvoorbeeld in de opleiding van de ouders. Weer anderen zien de oorzaak in het onvermogen van de school. In werkelijkheid is het een combinatie van aanleg en omgevingsfactoren, die elkaar wederzijds beïnvloeden.

- Bij de culturele achtergrond gaat het om de normen, waarden en gebruiken waar de leerling van huis uit mee opgroeit. Als er een verschil is tussen de thuiscultuur en de schoolcultuur, dan kan dit problemen geven.

Het is dus belangrijk dat een leerkracht hier kennis van heeft, zodat hij goed kan afstemmen met de ouders. Want als de relatie tussen de school en de ouders goed is, dan heeft dat een positief effect op de ontwikkeling van het kind. Een vraag die de leerkracht hierbij kan stellen, is: Wat raakt deze kinderen en wat houdt hen bezig?

De belevingswereld:

De manier waarop een kind de wereld beleeft, heet de belevingswereld. Dit is afhankelijk van zijn ontwikkelingsleeftijd. Een kleuter kijkt anders tegen de wereld aan dan een kind van twaalf. Vierjarigen hebben vaak veel vertrouwen in ouders en verzorgers en leven in een vrij beperkte en relatief veilige leefomgeving. Dat geeft hun het vertrouwen om spelend en ontdekkend te leren. Ze zijn nog erg gevoelig voor prikkels van buitenaf en hebben veel fantasie. Ook kennen ze aan levenloze dingen vaak een ziel toe, dat heet animisme. Ze willen graag alles zelf ontdekken en gebruik daarbij al hun zintuigen. Ze zijn niet erg taakgericht ingesteld, maar willen gelijk resultaat. Zij zijn nog wel erg egocentrisch ingesteld. Bij het spelen is het rollenspel favoriet. Vaak spelen ze rollen die in hun directe omgeving voorkomen.

Bij vijf- tot achtjarigen breidt de ervaringswereld zich uit en komt er meer orde en structuur in. Zij kunnen fantasie en werkelijkheid goed scheiden. Ze verkennen de wereld door vragen te stellen, waarbij achtjarigen meer naar oorzaken vragen dan vijfjarigen. Op deze leeftijd hebben de kinderen ook meer belangstelling voor constructiemateriaal, zoals Lego.

Bij acht- tot twaalfjarigen staat de realiteit centraal. Ze willen verdieping in veel onderwerpen. Op deze leeftijd krijgen kinderen ook meer inzicht in sociale relaties en spelen ze meer groepsspelen. Tot op zekere hoogte zijn de kinderen in staat om abstract te redeneren. Acht- tot twaalfjarigen krijgen meer een eigen mening en laten zich minder leiden door de waarden en normen van ouders en leraren. Wat leeftijdsgenoten vinden, wordt steeds belangrijker. Bij meisjes treden ook de eerste lichamelijke veranderingen op.

Bron: (Leerlingen leren kennen)

Bron: (Gevarieerd sport aanbod)

3. Leren in de 21^e eeuw.

In de bovenstaande foto staan de vaardigheden weergegeven waar een kind in de 21^e eeuw aan moet werken. De visie van wat een kind moet leren wordt natuurlijk constant aangepast, omdat de wereld ook snel veranderd. De wereld veranderde in korte tijd nog nooit zo snel als tegenwoordig. Door alle ontwikkelingen en vooral het online gedeelte heeft hier invloed op. Daarom wordt dit plaatje ook constant aangepast naar wat past.

Door de online wereld zijn er veel kansen, maar ook gevaren ontstaan. Het is veel makkelijker om in contact te komen met andere mensen en dat over de hele wereld.

Digitale geletterdheid:

Dit is de grootste verandering in het 21^e eeuw leren.

Iedereen zal het erover eens zijn dat leerlingen niet alleen 'gewoon' moeten leren lezen en schrijven. Ze moeten ook leren veilig, effectief, kritisch en bewust gebruik te maken van de digitale toepassingen die op dit moment beschikbaar zijn. En ze moeten zich voorbereiden op de digitale toekomst: op school, bij een vervolgopleiding, op het werk, als consument, als burger ten opzichte van de overheid en als burgers onder elkaar.

Digitale geletterdheid heeft als doel, zo schreef Curriculum.nu in 2020, "om leerlingen op eigen kracht te leren functioneren in een samenleving waarin digitale technologie en media een belangrijke plaats hebben".

Leerlingen digitaal geletterd maken is meer dan ze voorbereiden op een veranderende arbeidsmarkt. Minstens zo belangrijk is dat leerlingen leren om zichzelf op een positieve manier te ontwikkelen, uit te drukken en hun eigen leven vorm geven in de maatschappij. Niet: leerlingen zo opleiden dat ze precies passen bij wat de maatschappij van ze vraagt. Wel: ze leren reflecteren op de maatschappij, zodat ze kritische vragen kunnen stellen, er vanuit hun eigen overtuigingen aan kunnen bijdragen en de (digitale) maatschappij zelfs kunnen vormen.

Bron: (Werken aan digitale geletterdheid)

Dit is opgebouwd uit 4 domeinen:

- Ict- basisvaardigheden: de werking van computers en netwerken begrijpen.
- Informatievaardigheden: informatie op kunnen zoeken, selecteren, verwerken en gebruiken.
- Computational thinking: problemen op een zodanige manier formuleren dat het mogelijk wordt om met digitale gereedschappen het probleem op te lossen.

- Mediawijsheid: kennis, vaardigheid en mentaliteit die nodig zijn om bewust om te gaan met media.

Dit is dan weer op gebouwd in 6 thema's:

- Data en informatie
- Veiligheid en privacy
- De werking en het gebruik van digitale technologie
- Digitale samenwerking en communicatie
- Burgerschap
- Economie

Mijn basisschool periode ten opzichte van nu:

Toen ik op de basisschool begon hadden wij ook in elk lokaal al een computer. Zo'n met een floppy. Dit was begin 2000. We hadden een televisie kast op wielen en zo nu en dan werd deze naar binnengerold voor om een programma te kijken, dat was opgenomen op een videoband.

Thuis hadden we ook een computer en televisie waar we op moesten kijken wat er dan werd uitgezonden. In de bovenbouw hadden we al wel Youtube en speelden ik en mijn vrienden online games. Mijn vader werkte in die tijd voor de N.A.M. en die hebben toen in de bovenbouw nog computers gesponsord. We moesten al leren om te typen en internet gebruiken als informatiebron. We kregen ook een digibord in groep 8. Dit waren dus al voortekenen op de ontwikkeling die nu zichtbaar is. Echter kunnen kinderen zich nu al niet meer voorstellen dat je niet zomaar een filmpje op kon roepen, dat is nu heel erg normaal.

Kinderen zien dus ook veel sneller meer van de wereld dan dat wij ooit hebben gedaan. Daarom is het zeker belangrijk om kinderen bewust op te voeden met de huidige wereld. Het kan anders zorgen voor bijvoorbeeld angst. Of online fouten, waardoor cyberpesten of cybercrime kan ontstaan.

Wat is cyberpesten:

Het Cyberbullying Research Center definieert cyberpesten als "opzettelijke en herhaaldelijke schade die wordt toegebracht door het gebruik van computers, mobiele telefoons en andere elektronische apparaten." Deze interacties resulteren vaak in vernedering voor het slachtoffer. Ze zijn opzettelijk en meedogenloos. Slachtoffers hebben het gevoel dat ze nergens veilig zijn voor een cyberpester. Omdat cyberpesten online gebeurt via elektronische apparaten, kan het voor het slachtoffer onontkoombaar aanvoelen. Telkens wanneer hij zijn telefoon ontgrendelt of inlogt op zijn social media-account, kan hij met een aanval worden geconfronteerd. Digitaal pesten kan, net als elke andere vorm van pesten, ontzettend veel verdriet losmaken bij het slachtoffer. Sterker nog, het heeft vaak een nóg grotere impact dan 'regulier pesten'. Cyberpesters kunnen hun slachtoffers stalken of treiteren via elektronische kanalen die in de vorige decennia niet bestonden. Bij online pesten wordt geen fysiek geweld gebruikt.

Bron: (Cyberpesten)

Wat is cybercrime:

De angst online wordt vooral veroorzaakt doordat deze vorm van criminaliteit 'gewoon' op de eigen smartphone of computer binnenkomt en niet altijd direct te herkennen is. Zo heeft tweederde van alle Nederlanders wel eens te maken gehad met phishingmails, whatsappfraude of nepsms'jes van

banken. Soms wordt een phishing-poging herkend, maar heel veel mensen worden toch slachtoffer, met soms duizenden euro's schade. Dit is niet verwonderlijk, cybercrime neemt steeds professionelere vormen aan. Waar phishingmails vroeger nog te herkennen waren aan bijvoorbeeld spelfouten, zijn ze inmiddels haast niet meer van echt te onderscheiden. Dagelijks ontvangen veel mensen nepmails, nepverzoeken, en links naar nepwebsites. Waar traditionele vormen van criminaliteit afnemen, laat cybercriminaliteit de afgelopen jaren juist een stijging zien en kan één klik op de knop duizenden slachtoffers tot gevolg hebben. Dat geldt ook voor de vormen van cybercriminaliteit waarbij computers het doelwit zijn: Ddos-aanvallen waarbij organisaties en bedrijven worden platgelegd, ransomware waardoor organisaties en bedrijven niet meer bij hun eigen gegevens kunnen. Criminelen dreigen dat alleen als er betaald wordt, de gebruiker weer toegang tot de eigen gegevens krijgt. Om nog maar te zwijgen over CEO-fraude of factuurfraude, waarbij bedrijven soms miljoenen betalen aan een crimineel die zich bijvoorbeeld voordoeit als leverancier.

Bron: (Cybercrime)

4. Regionaal perspectief op het onderwijs.

Hierbij ga ik inzoomen op de basisschool bij ons in de buurt en een basisschool in de Randstad.

Grote van de school:

Wat hier op de basisschool direct opvalt is dat er geen onderscheid in geloof is, de aantallen leerlingen zijn hier zo laag dat ze met hun allen op 1 lokale school zitten. Meestal zijn de groepen ook nog erg klein, hierdoor ontstaan gemengde klassen.

In de Randstad kunnen ouders kiezen naar wat voor school ze de kinderen willen sturen. Vaak wordt er gekeken naar geloof of manier van lesgeven. De groepen zijn groot, er zitten snel 30 kinderen in een klas en klassen zijn niet gemengd.

Op de kleine dorpsschool kennen de kinderen elkaar allemaal. Vaak is er een buurkind of broer/zus in een andere groep.

Mijn ervaring:

Zelf kom ik ook van een klein schooltje. Dit was toen alleen openbaar, ernaast was nog een klein schooltje met christelijk onderwijs. Nu is dit samen 1 school. In mijn groep zaten 5 kinderen. Het betekende dat we dus met meerdere groepen in 1 lokaal zaten. Er werd dus ook meer eigen verantwoording verwacht. Dit heeft mij op de HAVO en MBO veel opgeleverd. Ik had namelijk al geleerd hoe ik zelf moest leren. Ik heb wel opgemerkt dat voor kinderen die hier meer moeite mee het plezier in school wegvloeide. Nu wordt dat ondersteund door een onderwijsassistent op deze school.

Omgeving:

Kinderen groeien elk in een eigen regio op. De 1 in de grote stad en de ander op het platteland. Hierdoor leer je de wereld op een verschillende manier. De kinderen van het dorp zullen sneller een bezoek aan de boer brengen als de kinderen in de stad. De kinderen van de stad zullen het sneller hebben over een bepaald museum of over de panna kooi bij hun in de buurt.

Mijn ervaring:

Wij hebben veel buiten les kunnen hebben. Als wij kunstwerkjes gingen maken zochten we in de bosjes naar bladeren. Ook hebben we spreekbeurten gehad over de boer en de dieren daarvan. Dan gingen we met ons allen op de fiets naar de boer toe. In een stad lijkt mij dit anders, je moet naar een park en meestal zitten scholen aan een drukke weg. Wat ik wel heb gemist is dat wij niet hebben ervaren hoe de stad werkte. Dit moesten we dan op doen als we met ouders naar de stad gingen (vakantie). Maar dit kunnen niet alle ouders veroorloven. Ik vind het wel erg belangrijk dat men weet hoe je, je moet redden in de stad. Dus bijvoorbeeld een kamp naar de stad.

Taal:

Zo wil de provincie dat in 2030 op alle basisscholen drietalig onderwijs wordt gegeven. Nederlands, Engels en Frysk.

De Friese taal is onlosmakelijk verbonden met de Friezen en onze identiteit. Een taal om trots op te zijn én in te investeren. Als provincie willen we elk kind in Fryslân een kans bieden om de Friese taal te leren. Daarom moet uiterlijk in 2030 het vak Fries op alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs op voldoende niveau worden aangeboden. Bij voorschoolse educatie, mbo, hbo, universiteit en het speciaal onderwijs kiezen we voor het versterken van de doorgaande leerlijn. Zo komen kinderen op alle leeftijden in aanraking met de Friese taal, van kinderopvang tot hoger onderwijs. De provincie zet zich hiervoor in, samen met taal- en onderwijsinstellingen Afûk, Cedin,

Fers, Keunstwurk, NHL Stenden, Omrop Fryslân, Semko, Sintrum Frysktalige Berne-opfang (SFBO) en de Onderwijsinspectie. Maar bovenal werken we samen met docenten, scholen en schoolbesturen. We investeren met Taalplan Frysk in de kwaliteit van Fries onderwijs op alle scholen en alle onderwijsniveaus. Frysk, foar no en letter.

Bron: (Taalplan Frysk)

Mijn ervaring:

Wij kregen op school al Frysk. 1x per week kwam speciaal hiervoor een leraar om ons les te geven in dit vak. Natuurlijk een heel andere invulling dan dat de provincie nu wil, maar toch werd er aandacht aan besteed. Ook de persoonlijke contacten waren in het Frysk. Les werd wel gegeven in het Nederlands.

Reflectie.

Feedback van vrienden/familie/collega's.

Jan Lijkelema (vader)	
Goede punten:	Zwakke punten:
Sociaal	Laat zaken liggen waar Roy geen interesse in heeft.
Behulpzaam, vooral naar ouderen	Raakt geïrriteerd van gedrag van anderen (bijv. onsportiviteit)
Zet zich in voor de gemeenschap > dorp en sport	Kan moeilijk “nee” zeggen

Reinder Boomsma (jeugd vriend)	
Goede punten:	Zwakke punten:
vastberaden	Kalm blijven in vervelend/lastigere situaties
Duidelijk communicerend	Doorgaan in vervelende/lastigere situaties
Betrokken	Ongeduldig

Wouter vd Schaaf (nieuwe vriend)	
Goede punten:	Zwakke punten:
Zorgzaam	Eigenwijs
Meegaand	
Geduldig	

Tryntsje Nicolai (moeder)	
Goede punten:	Zwakke punten:
Sociaal	Grenzen aangeven / bewaken
Doorzettingsvermogen	Uitstellen waardoor druk hoog kan worden
Groot rechtvaardigheidsgevoel	Problemen of irritaties te lang opstapelen

Douwe Hummeling (basisschool vriend / oud collega)	
Goede punten:	Zwakke punten:
Behulpzaam	Serieuze situaties ga je relatief snel uit de weg
Goede luisteraar	Je bent niet altijd daadkrachtig

Rianne van der Meulen (partner)	
Goede punten:	Zwakke punten:
Zorgzaam	Kan niet over onrechtvaardigheid en ergert zich hier aan
Goede luisteraar	
Goed met kinderen	

Wat vind ik er van:

Ik kan mij in deze punten goed vinden. Bij de punten weet ik ook wat de persoon bedoeld qua situatie of gebeurtenis.

Bij de zwakke punten zijn ook onderdelen waarvan ik zelf al wist dat ik mij hierin moest gaan ontwikkelen en misschien ook al stappen heb gezet.

Het bewaken van grenzen / nee zeggen heb ik altijd al lastig gevonden. Ook omdat ik bang ben daarmee iemand anders af te vallen. Maar ik heb ook geleerd dat ik mijn grenzen moet stellen om mij zelf niet voor bij te laten lopen. Hier heb ik ook hulp bij gehad van een coach, die heeft mij steviger in de schoenen gezet.

De moeilijke situaties niet aan kunnen gaan, komt ook mede door het iedereen naar het zin willen maken. Soms ben ik het ergens niet mee eens en durf ik een stap niet zetten, omdat ik dan weet/denk dat de situatie hierdoor een slecht gevoel levert aan zowel mij als de personen die er bij aanwezig zijn.

De woord bij de daad zetten wat Douwe aangeeft is ook een punt van frustratie. Ik weet van de persoon die dit punt heeft geschreven dat het andersom ook niet altijd gebeurt. Misschien zijn we wat laks geworden naar elkaar. Dit punt kan ik ook koppelen aan het punt van mijn vader betreffende de interesses. Als ik iets niet echt leuk vind en ik weet dat er geen tijdsdruk achter zit, dan wil ik het ook wel een vergeten of uitstellen. Het is niet dat ik het dan vergeet, maar meer denk van dat komt later wel. Daar heb ik nu geen zin in. In deze situaties werkt het voor mij beter om het met iemand te doen, dan wil ik de ander niet afvallen en wordt het wel gedaan.

Bij de goede punten komt vooral het sociale en betrokkene aspect naar boven. Vaak voel ik mij ook als een persoonlijke koppelaar. Ik zie altijd het goede en de sterke kwaliteiten in personen. Ik kijk wie elkaar aanvult en probeer mensen in contact te krijgen. Maar ook om een team bij elkaar te houden en dat betekend zeker niet dat ik dan op de voorgrond moet treden. Mensen durven ook vaak hun gevoel of een bepaalde situatie met mij te delen. Vaak omdat ik dan wil luisteren en hun serieus neem, maar ook omdat ik vaak wel iemand of iets weet waarmee ze weer een stap verder kunnen komen.

Bibliografie

21e eeuwsevaardigheden. (sd). Opgehaald van <https://www.slo.nl/thema/meer/21e-eeuwsevaardigheden/>

Cybercrime. (sd). Opgehaald van <https://www.om.nl/onderwerpen/cybercrime>

Cyberpesten. (sd). Opgehaald van <https://www.vpngids.nl/veilig-internet/kind-en-jeugd/cyberpesten/>

De 11 ontwikkelingsfases van je kind. (sd). Opgeroepen op 10 25, 2022, van <https://www.oudersvannu.nl/kind/ontwikkeling/de-11-ontwikkelingsfases-van-je-kind/>

De bekwaamheidseisen voor de leraar primair onderwijs (groepsleraar). (sd). Opgehaald van <https://wij-leren.nl/bekwaamheidseisen-leraar-primair-onderwijs.php>

De kaart in je hoofd: 7 tips voor ruimtelijke oriëntatie. (sd). Opgehaald van <https://kleutergewijs.wordpress.com/2016/09/12/de-kaart-in-je-hoofd-7-tips-voor-ruimtelijke-orientatie/>

de kracht van het sociogram. (sd). Opgehaald van <https://klassenkracht.nl/de-kracht-van-het-sociogram/>

Gevarieerd sport aanbod. (sd). Opgehaald van <https://www.zwembadbranche.nl/laat-kinderen-zich-breed-oriënteren-hoe-kun-je-anders-weten-welke-sport-goed-past/>

Groep 8 is gestart. (sd). Opgehaald van <https://kindcentrumdewel.nl/groep-8-is-gestart/>

Jean Piaget wij-leren. (sd). Opgehaald van [https://wij-leren.nl/piaget.php#:~:text=Concreet%2Doperationeel%2Denken%20\(7%2D,om%20te%20leren%20of%20ontwikkelen.](https://wij-leren.nl/piaget.php#:~:text=Concreet%2Doperationeel%2Denken%20(7%2D,om%20te%20leren%20of%20ontwikkelen.)

Jeugd journal. (sd). Opgehaald van <https://twitter.com/jeugdjournal>

Kindertolk. (sd). Opgehaald van <https://www.imhnederland.nl/wat-doet-een-kindertolk-nu-precies-dikocoaching-in-het-zonnetje/>

Kohlberg stadia van morele ontwikkeling. (sd). Opgehaald van [https://www.augeo.nl/-/media/Files/Bibliotheek/Augeo-Stadia-morele-ontwikkeling.ashx#:~:text=Conventioneel%20stadium%20\(ongeveer%20van%2010,hiet%20geen%20s traf%20heeft%20gekregen.](https://www.augeo.nl/-/media/Files/Bibliotheek/Augeo-Stadia-morele-ontwikkeling.ashx#:~:text=Conventioneel%20stadium%20(ongeveer%20van%2010,hiet%20geen%20s traf%20heeft%20gekregen.)

Leerlingen leren kennen. (sd). Opgehaald van <https://wij-leren.nl/leerlingen-leren-kennen.php>

Leerplankader kunstzinnige oriëntatie. (sd). Opgehaald van <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/kunst-cultuur/leerplankader-kunstzinnige-oriëntatie/lexicon/divergente-opdrachten/#:~:text=In%20de%20concreet%2Doperationele%20fase,Hierdoor%20kunnen%20opdrachten%20complexer%20zijn.>

Leren lezen. (sd). Opgehaald van https://www.wijngaard-hia.nl/nw-30975-7-3697164/nieuws/leren_lezen.html

Ontwikkellijnen peuters. (sd). Opgeroepen op 10 25, 2022, van <https://www.leerlijnen.cedgroep.nl/peuters>

Spelletjes oog hand coordinatie . (sd). Opgehaald van <https://nl.pinterest.com/7Kinderen3/spelletjes-oog-hand-co%C3%B6rdinatie/>

Sprouts - Vygotsky's theory of cognitive Development in social relationships. (sd). Opgehaald van <https://www.youtube.com/watch?v=8I2hrSRbmHE>

T. Hooijmaaijers, T. S. (2019). *Ontwikkelings Psychologie voor leerkrachten basisonderwijs.*

Taalplan Frysk. (sd). Opgehaald van <https://taalplan.frl/site/wp-content/uploads/2021/07/Taalplan-Frysk-2030-Brosjuere-materiaal-primer-onderwijs.pdf>

Werken aan digitale geletterdheid. (sd). Opgehaald van <https://www.kennisnet.nl/publicaties/werken-aan-digitale-geletterdheid-van-visie-naar-praktijk/>

Wij leren - Jean Piaget. (sd). Opgehaald van <https://wij-leren.nl/piaget.php>

Wij leren - Zone van naaste ontwikkeling. (sd). Opgehaald van <https://wij-leren.nl/zone-van-naaste-ontwikkeling.php>

Windesheim Kennisclip - De theorie van Piaget. (sd). Opgehaald van <https://www.youtube.com/watch?v=tB-gsaywtJg>